

MŰSZAKI TARTALOM

Az „Országház XV. számú udvar homlokzatának felújítása (469/2012.)” tárgyú szerződéshez

1.1. AZ ORSZÁGHÁZ ÉPÜLETÉNEK ISMERTETÉSE, ÉPÍTÉSTÖRTÉNETI ÖSSZEFOGLALÁS

1.1.1. Bevezetés

A XIX. század végén épült és 1902. október 8-án használatba vett műemléki épület mára már jelképpé vált. Jelképévé vált részben a politikai életnek, a törvényalkotásnak és az állami protokollnak, valamint az ország fővárosának, mint a világörökség részét képező Duna-parti látványának. Szimbolikus ereje megmutatkozik abban is, hogy Magyarország történelmének, ezen belül a főváros történetének egy olyan korszakát reprezentálja, amely egyelőre még soha nem látott fejlődési ciklus felfelé ívelő ága volt. Jelképévé vált azon mesterségeknek is, melyek szaktudásuk csúcspontját ez idő tájt érték el és ezek összefogása, közös alkotása kellett ahhoz, hogy egy ilyen jelentőségű épület így megépülhessen. Ezen szakmák, mesterségek egy része mára már teljesen kihalt, de tárgyi emlékét őrzi az épület.

Az épület hossza 268,32 méter, legnagyobb szélessége a főbejáratnál 123,1 méter. Tíz udvarával együtt 17745,45 m² területet foglal el, beépített köbtartama 473000 lm³, téglafala és a boltozati falazatai 155000 m³-t tesznek ki, homlokzatát 550000 db kifaragott kő és 90 db királyszobor díszíti.

Az épület 3 fő szinttel rendelkezik – a földszint, a félemelet és a főemelet – emellett egy alagsori, több bejárati és a felépítményeknél karzati szintek találhatók. A főemeleten kiemelt tárgyaló, fogadó terem és vezetői szobák, a félemeleten és a földszinten jellemzően munkaszobák, tárgyalóterem, közlekedő folyosók, míg az alagsorban az alárendeltebb helyiségek (műhelyek, öltözők, raktárak stb.) helyezkednek el.

Az alagsor 4,45 méter, a földszint 5,05 méter, a félemelet 3,85 méter, a főemelet 7,30-8,50 méter közötti belmagasságú. A főemeleten kívüli szintek egy részét átalakították az 50-es években. A felújítások során az eredeti alaprajzi kialakítások visszaállítása a cél, az eredetileg használt anyagok és a modern technológiák alkalmazásával. Az épület külső falai kívülről tömbkő, belülről téglaszerkezetűek, a belső főfalak téglaszerkezetűek. A fődémszerkezetek acélgerendák közötti téglaporoszüveg boltozatok, valamint téglaboltozatok.

1.1.2. Az Országház XV. udvara

Az Országház tíz belső udvarából nyolc homlokzata az elmúlt időszakban fel lett újítva. Két udvar, a III. és a XV. elnevezésű, a II. világháború utáni javítások elvégzése óta átfogó felújításra nem került.

Kézi

A XV. udvar az épület északi végén, az un. „E” osztályban található.

Az udvar gyalogosan az alagsori D-E keresztfolyosóról, a Parlamenti tűzoltóság helyiségcsoportján keresztül illetve az épület XV. kapuján keresztül közelíthető meg. Az udvar északi határoló falához hozzáépítve egy földszintes, lapostetős épület található, ami az udvar felújításának befejezéséig – feltehetően – ott is marad. Az épület három oldalról körbejárható, a közlekedőre öltözők, tartózkodók néznek. Az udvarra vezetői irodák, bizottsági termek, folyosók és 2 lépcsőház néz. Az épület átlagos távolsága az udvar homlokzatától (ahol nem csatlakozik a felület) 2,00 m.

A XV. udvaron keresztül, az udvar dunai oldala mentén van a Parlamenti tűzoltóság felvonulási útvonala, aminek szabad járhatóságát a felújítás alatt mindvégig biztosítani kell.

Az udvarra vezető XV. kapu előtt jelenleg (és az ajánlatkérés tárgyát képező udvarfelújítás alatt is) a Parlament külső homlokzatának felújítási munkái folynak. A kapu használható, de mivel külső vállalkozónak átadott munkaterületen keresztül kell megközelíteni, az anyagbeszállításról minden esetben két munkanappal előre kell értesíteni az Országgyűlés Hivatala Építészeti osztályát!

Az udvaron, a XV. kapu átjárójában, ill. a kapu előtt depónia nem létesíthető. Megfelelő előkészítéssel és statikus szakértő bevonásával az udvari lapostetős épület tetején lehet deponálni.

Az udvari homlokzatok anyagai

Az udvar Dunával párhuzamosan 10, merőlegesen 5 ablaktengelyes, ~ 31 x 17 m kiterjedésű és a főpárkány tetejéig 24 m magas. Alul a homlokzatburkolat két réteg forrásvízi mészkőből készült lábazattal indul, amely az alagsori ablakok könyöklőjéig ér. Felette sárga színű, sajtolt homlokzatburkoló téglával burkolt, négy szint magas homlokzatrész következik, amelyre az alagsor, földszint, félemelet és főemelet, valamint északról egy földszint és félemelet közti búvótér ablakai nyílnak. A homlokzatot párkányok és ablakkeretezések tagolják, amelyek profilozott téglaelemekből készültek, és amelyeket színes pirogránit kerámiaelemek díszítenek. Utóbbi anyagot a pécsi Zsolnay gyár alapítója Zsolnay Vilmos éppen az Országházban alkalmazta először. Pirogránitból készültek a földszinti, félemeleti és főemeleti ablakok keret, oszlop és mérmű elemei, a főemeleti ablakok alatti parapet és a főemelet alatti és feletti párkányok díszítőelemei, a főemeleti ablak-vállak közötti párkányok, valamint a koronázó főpárkány fölötti pártázat elemei. A forrásvízi mészkőből készült főpárkányon a pártázat mögött 30x30 cm belméretű, rézlemezzel burkolt attikacsatorna húzódik, fölötté zárlecekből összeállított vörösfenyő járórácscsal. Az attikacsatornából négy 17,5 cm átmérőjű lefolyó vezet le a vizet, amelyek vörösrézlemezről készültek, felül díszes üsttel és hattyúnyakkal kerülnek meg a párkányelemeket.

A XV. udvar déli rövid homlokzatain a földszintről a tetőig tartó száraz tűzivíz vezetéket építettek, mely nem illeszkedik az udvarok gondosan kimunkált homlokzataihoz. A tűzivíz vezeték bontása része az udvari homlokzat-felújításnak.

A nyílászárók anyaga általában szlavón tölgy húzott síküveggel üvegezve. Kivételt képez ez

Ke-10

alól a XV. udvar déli rövid oldal öt főemeleti ablaka, továbbá az északi rövid oldal öt-öt földszinti és főemeleti ablaka, valamint a hosszoldalak északi részén, három szinten, 2-2 db, vagyis 12 db ablak (lépcsőházi), amelyek acélkeretes ablakok ólmozott üveg belső és öntött, vagy húzott síküveg külső réteggel. A főemeleti ablakok előtt a kerámiaelemek rögzítésére laposacél átkötő-elem szolgál a rövid oldalakon kettő-kettő, a hosszoldalakon egy-egy. Ezeket időközben galambok elleni védelem céljából tükessel látjuk el. Ilyen tükessel helyezettünk el a lefolyó üstöket tartó acélkonzolok vízszintes elemeire is.

Az udvarban a falon fut végig a villanyvezeték, amelyen fali lámpák vannak elhelyezve. A kábelrögzítő csavaroknál a burkolótégla sok helyen repedt. Az eredeti világítás 2 db öntöttvas fali konzolon – amelyből mintapéldánnyal rendelkezünk – függő lámpatestekkel volt megoldva. Ezek a hosszoldal tengelyében voltak felszerelve, helyük ma is látszik. A tárgyi projekt keretében az eredeti lámpákat újra kell gyártani, és az udvarok világítását az eredetinek megfelelő formába kell helyreállítani.

Az udvar kő-, tégl- és pirogránit felületei el vannak szennyeződve. A szennyeződés mértéke általánosságban a felület készítésének korától függ. Az építés ideje óta (~ 110 éve) háborítatlan felületek egészen besötétedtek, a pirogránit eltérő színei már nem kivehetőek, nem érvényesülnek. A háborús és '56-os sérülések javításának foltjai, valamint a később cserélt elemek kicsit világosabbak, a pirogránit elemek színessége még felismerhető.

Több helyen új téglákat építettek be az elmúlt évtizedekben valószínűleg kisebb sérülések javítására. Ezek egy-két-három téglányi világos foltokként a homlokzat megjelenését még heterogénabbá teszik. A burkolótéglák, lábazati kövek élei, sarkai sok helyen hiányosak, csorbák.

A XV. udvarban található épület oldalfalait a meglévő falazat elé építették (az alagsori ablakon át látható a vakolatlan oldal), a fémlemez fedést pedig felvezették a téglaburkolatra. A közeljövőben tervezett fejlesztések során az épület elbontásra kerül, így ezek a felületek is kiszabadulnak. Mivel ezek a felületek csak a tárgyi projekt megvalósulása után lesznek elérhetőek, ezek felújítása nem része a kiírásnak.

A pirogránit elemek közül a főpárkány fölötti pártázat elemei az időjárásnak erősen kitéve elhelyezkedésük folytán az utóbbi időben repedeznek, némelyiket balesetveszélyessége miatt már el kellett távolítani. A pártázat emiatt hiányos. A főemeleti ablakok boltvállai közötti párkányok pirogránit elemeinek néhány darabja korábbi pótlásnak látszik. Az időjárásnak ezek is jobban ki vannak téve, mint az alacsonyabban elhelyezkedők, tehát várható, hogy van köztük rossz állapotú darab. Az alacsonyabban elhelyezkedő elemek védettebb helyen vannak, az eső kevésbé mossa őket, ezért szennyezettebbek, de feltehetőleg anyaguk károsodása még nem következett be.

A használat során többször kábelt vezettek a homlokzatok valamelyik részén, gyakran a párkányok fölött. A kábelek nagy része mára fölöslegessé vált, a homlokzatról el kell távolítani. A galambok ellen felszerelt tükessel sok helyen megfelelően működnek. Az udvar sarkai környezetében mégis vannak olyan helyek, amiket gyakran felkeresnek a madarak. Ezekről a párkányokon időszakonként felgyülemelő ürülék tanúskodik. Néhányszor ez a függőleges felületeken is nyomokat, elszíneződést okoz, amit gyökérkefével lehet eltávolítani. Belső

Ke-1

csőtörés okozta só kivirágzások is hasonló módon lettek kezelve, amik mind kismértékben kivilágosodott foltot eredményeztek.

Összefoglalásként elmondható, hogy a XV udvar homlokzatai az épület korának megfelelő állapotban vannak. A főpárkány fölötti pirogránit pártázat avultsága nagyobb mértékű, sok a hiányos, repedt elem, melyek pótlása egyre égetőbb. A homlokzatok megjelenése heterogén, nagyrészt szennyeződött, besötétedett felülettel az Országház funkciójából adódó esztétikai követelményeknek nem felel meg.

1.2. AZ ORSZÁGHÁZ XV. SZÁMÚ UDVAR HOMLOKZATÁNAK FELÚJÍTÁSÁRA IRÁNYULÓ SZERZŐDÉS KERETÉN BELÜL ELVÉGZENDŐ FELADATOK

1.2.1. Tervezési, szakértési feladatok:

- Budapest Főváros Kormányhivatala Kulturális Örökségvédelmi Irodájához benyújtandó restaurátori tervdokumentáció készítése az építési engedélyben hivatkozott restaurátori szakvélemény alapján a pirogránit díszítőelemek vonatkozásában, továbbá a köelemek és dísztéglák elemek vonatkozásában.
- A Kivitelező által bevont szakrestaurátor felügyelete mellett végzett próbatisztítások készítése, végzése (kő, téglák és pirogránit felületen), és azok hatósági jóváhagyásának előkészítése.
- A cserélendő elemekről méretezett, a gyártás-előkészítésre alkalmas, az újragyártást végző vállalkozással egyeztetett tervet kell készíteni. Ezeket a terveket véglegesítés előtt a Megrendelőnek be kell mutatni.
- Cserélendő elemekből mintadarab bemutatása Megrendelő és Budapest Főváros Kormányhivatala Kulturális Örökségvédelmi Irodája felé jóváhagyás céljából az építési engedély határozat szerint.
- Kivitelezést megelőző állapotfelmérés (és dokumentálás) az udvar csapadék-elvezetési hálózatának vonatkozásában.
- Kivitelezést megelőző állapotfelmérés (és dokumentálás) az udvar körüli helyiségek vonatkozásában.
- Kivitelezési dokumentáció készítése az építési engedélynek, engedélyezési tervnek és a műszaki dokumentációnak megfelelően, valamint a tervellenőr illetve szakrestaurátor-ellenőr észrevételeinek átvezetése a kivitelezési és restaurátori dokumentáción, terveken. A kivitelezési dokumentáció részeként: restaurátori tervdokumentáció, függesztett állványzat tartószerkezeti tervei szükség szerint, újragyártott falikarok bekötésének elektromos tervei.
- A kivitelezés befejezésekor a villámvédelmi rendszer felülvizsgálata és dokumentálása sikeres villámvédelmi mérési jegyzőkönyvvel igazolt módon.
- Használatbavételi dokumentáció készítése.
- Megvalósulási tervdokumentáció (építészeti és szakrestaurátori) készítése Budapest Főváros Kormányhivatala Kulturális Örökségvédelmi Irodája felé dokumentálható módon, a használatbavételi dokumentáció részeként.
- Ezekben túlmenően minden olyan tervezési és szakértési feladat elvégzése, amely a teljesítés során igényként a szerződés teljesítése érdekében felmerül.

Kel - 1

1.2.2. Felvonulás (ideiglenes melléklétesítmények, biztonsági berendezések).

- A XV. udvarra nyíló összes érintett bejárat forgalmának biztosítása, balesetmentes és szennyeződésmentes körülmények között való fenntartása.
- Mintegy 2800 m² állvány építése a és teljes elbontása (állványanyag elszállításával). Az állványhoz tartozó berendezések, biztonsági eszközök (liftek, lépcsők, villámvédelem, tűzvédelem, üzemi telefon, vészcsengő, éjszakai megvilágítás, téliesítés, segédállványok) ideiglenes vízelvezetés építése és bontása. A megbontott felületek védelme, vízbehatolás illetve szél ellen.
- Függesztett állvány építése (összesen ~100 fm) a 2. ütemben lezajló, főpárkány fölötti munkálatokhoz.
- A kivitelezéssel érintett, csatlakozó homlokzati és tetőszakaszok, külső és belső épületszerkezetek, burkolatok, díszítőelemek értékvédelme (vízmentesítés, takarások, burkolások, stb.) a munkálatok ideje alatt. Amennyiben sérülés, károsodás következne be a munkálatok következményeként, annak javítása illetve javíttatása.
- Villámvédelem ideiglenes és végleges kiépítésének kiviteli tervezése, kivitelezése a szükséges mérések elvégzése, dokumentálása, szükség szerint.
- A munkaterület folyamatos tisztántartása a környezet és a burkolatok védelmével.

1.2.3. Tisztítás, javítás, restaurálás, hydrofobizálás

- A teljes felület téгла, pirogránit és kő elemeinek felülvizsgálata, ellenőrzése szakrestaurátor által, restaurátori terv készítése (ld. tervezési feladatok)
- A homlokzatok tisztítása JOS-féle vizes, adalékanyagot tartalmazó tisztítással – Budapest Főváros Kormányhivatala, Kulturális Örökségvédelmi Irodája által jóváhagyott próbatisztítás alapján, szakrestaurátori felügyelet mellett.
- A tisztítás után a restaurálható téгла, pirogránit és kő elemek restaurálása, a nem javítható elemek újragyártatása és cseréje a restaurátori terv alapján elkészített, a Budapest Főváros Kormányhivatala, Kulturális Örökségvédelmi Irodájának bemutatott mintadarab alapján kiadott jóváhagyás birtokában, szakrestaurátori felügyelet mellett.
- A letisztított, javított vagy cserélt kőfelületek hydrofobizálása mintegy 2.725 m² felületen.
- JOS technológiával történő tisztítás esetén az alábbiakat kell figyelembe venni:
  - A téгла és pirogránit felületek JOS technológiával (alacsonynyomás, speciális szórófeltét) történő tisztítását csak a technológiát kimerítően ismerő, felülettisztításban gyakorlott szakember végezheti, aki rendelkezzen műemléki felületek tisztítására vonatkozó, ellenőrizhető referenciával.
  - A nagyfelületű téglaburkolatok tisztítása (szabadalmaztatott) JOS rotációs fej+ „Standard” fűvóka használatával, míg a kényes (pl. ablakok körüli) profiltéglák és pirogránit elemek, ill. a bonyolultabb plasztikájú pirogránit betétezesek és sorok tisztítása (szabadalmaztatott) JOS rotációsfej+ „Micro” vagy/és „Piccolo” speciális fűvóka használatával történhet.
- A felhasználható tisztítószemcse minőségi előírása:

felhasználható	tisztítószemcse	minőségi	előírása:
A helyszínen elvégzett roncsolásmentes szilárdsági vizsgálat eredményei alapján a téglák	átlagos	nyomószilárdsága	15,9 N/mm ² .

A téгла felületének keménysége (a gyártástechnológia folytán) feltételezhetően eltérő lehet a külső felszín és az az alatti téglatömbben, a préselés a felszíni réteget erőteljesebben tömöríti, az agyagrészecskék (lemezes) szorosabb elrendeződésével.

ke-21

Ugyanakkor, mivel 100 éves tégláról van szó, így azok felületi rétege már a szemrevételezés szerint sem egységes. Tehát, ha a használandó tisztítószemcse puhasága adott, pl. dolomit (kő-púderliszt, szemcsemérete: 0,005-0,3 mm), akkor a szemcsebecsapódás erősségén kell változtatni, hogy a felület ne sérüljön.

- A felületre ható nyomásnak/erőnek (erő/felület), vagyis a becsapódási értéknek 8-12 N/mm² körülnek kell lennie ($Pa = N/m^2$, $1 MPa = 10^6 Pa = 1 N/mm^2$), ($1N=1kg*m/s^2$) a téglák átlagosan mért 15,9 N/mm² nyomószilárdságához viszonyítva.
- A tisztítandó felületek különböző állapotához célirányosan megválasztott JOS feltétek használatával, valamint a három paraméter – víznyomás; levegőnyomás; szemcsemennyiség - szabályozásával mikro csiszoló, radírozó, vagy polírozó felülettisztító hatás hozható létre.
- A pirogránit elemek esetében a színes angobe festésű részletek érzékenységére, és a fekete légköri szennyeződésekkel terhelt felületekre különös figyelmet kell fordítani. A fekete lerakódással terhelt felszín nem csak színében változott meg, hanem kéreg jelleget öltött, amely alatt az eredeti anyag pl. kifagyással, stb. „feltárodott”, s így eredeti anyagállapotából veszített.
- Felületi keménység:
  - A téglá, vágott felületén és azon oldalain ahol korábban nem volt kitéve külső hatásnak, túvel karcos, de külső, megfeketedett felületén nem, ill. csak igen nehezen (Mohs 3-4). Ez azt jelenti, hogy ez a rendkívül vékony felszíni réteg (hasonlóan a kerámia felületeken tapasztaltaknál) keményebb a téglá belső anyagánál.
  - A pirogránit elemek felülete túvel nem karcos (Mohs 4-5).
- A sárga téglá és pirogránit felületekhez javasolt dolomitzemcse-méret:
  - -0,005 – 0,3 mm (sárga téglá és angobe-al festett pirogránit felületek)
  - -0,1 – 0,5 mm (natúr pirogránit felületek)

1.2.4. Kőfaragás, kőcsere

- A XV. udvar keleti hosszhomlokzatának 3. axisában található utólag létesített ajtó ablakká történő visszaalakítása kapcsán az eredeti lábázat helyreállítása (kb. 1,5 m-es szakaszon)
- XV. udvar keleti hosszhomlokzatán található kocsí áthajtó kapujának kerékvetőit korábban levágták. Ezek újragyártandók.

1.2.5. Nyílászáró szerkezetek javítása

- Az udvarra néző fa tokszerkezetek és rációk külső felületének javítása (84 ablak egység, mely több részből áll, kapcsolt gerébtokos, 3 db kétszárnyú ajtó és 1 db kapu), kezelése, felújítása, fallal érintkező részek tömítése.
- Az udvarra néző acél tokszerkezetű nyílászárók külső felületének, fémszerkezetének javítása (27 db ablak). A külső tokot és a külső szárnyat teljes egészében fel kell újítani.
- Az udvar keleti hosszhomlokzatának 3. axisában található utólag létesített ajtó helyett az eredeti ablakszerkezettel megegyező ablakot kell gyártani.

Kézi aláírás

1.2.6. Bádogos munkák

- A homlokzatfelület JOS technológiával készülő tisztítása előtt ellenőrizni kell a meglévő párkányfedések toldásainak vízzárását. A nem vízzáró hézagokat a tisztítás idejére ideiglenesen tömíteni kell!
- Az udvari párkányok lefedésének cseréje (286 fm, 1mm vtg. rézlemez).
- Az udvari ejtőcsatornák cseréje az eredetivel megegyező kialakításban (4 db)
- Az udvar körüli attikacsatorna jó állapotú, cseréjére nincs szükség, de az állapotát ellenőrizni kell, az esetleges hibákat javítani.

1.2.7. Lakatos munkák

- Az udvar pártázatának pirogránit elemeit acél elemek merevítik. A felújítás során az acél merevítéseket felül kell vizsgálni, szükség esetén cserélni kell. (várhatóan 5-6 db)
- A főemeleti ablakokban lévő falkötővasakat tisztítani, rozsdátlanítani, felületkezelní kell.
- Az udvar déli rövid homlokzatán található száraz tűzivíz vezetékét bontani kell a bontandó vezeték kiváltására (tárgyi projekt keretén kívül) készülő új vezeték elkészülte után, de legkésőbb 2012. szeptember 30-ig.

1.2.8. Fémműves munkák

- A XV. udvar eredeti világításául szolgáló két falikart (kovácsolt vas konzolt és üveg lámpatestet) a mellékelt műszaki tervdokumentációban található tervek és a megrendelő birtokában lévő mintadarab alapján újra kell gyártani, az eredeti helyére az állványbontást követően visszahelyezni, és beüzemelni, valamint azt a szükséges érintésvédelmi jegyzőkönyvekkel dokumentálni. Mivel várhatóan a kivitelezés 1. ütemének lezárását követően az udvar építési terület lesz a Steindl Imre Programmal összefüggésben, ezért a falikarokat beüzemelés után le kell szerelni, és az állagmegóvásra alkalmas módon a Megrendelő által biztosított raktárban el kell helyezni. A leszerelést úgy kell elvégezni, hogy később a falikart egyszerű szereléssel visszahelyezhető legyen.

1.2.9. Asztalos munkák

- Nyílászárókkal kapcsolatos asztalos munkák leírását ld. fent!
- A XV. udvar attikacsatornájának járórácsait cserélni kell. Az új rácsot úgy kell kialakítani, hogy az nem billeghet akkor sem, ha egy elemnek csak az egyik végére lépnek.

1.2.10. Villámvédelem

- A felújítás során ideiglenesen elbontott villámvédelmi vezetékek visszaépítése, a megmaradó vezetékek felülvizsgálata. Az elkészült villámvédelmi rendszer felülvizsgálata méréssel, dokumentálása mérési jegyzőkönyvvel.

1.2.11. Befejező munkák

- A kiépített galambvédelmi rendszer helyreállítása, kiegészítése.
- A felújítási munka átadás átvételének egyik feltétele, hogy a felvonulási terület eredeti állapotában helyreállításra kerüljön, amihez a következő elemek tartoznak:
  - a tápkábel bontása a trafóházig
  - összes szennyződés eltávolítása a munkaterület határán belüli

Handwritten signature

- burkolatoknál és az építési, bontási hulladékok kezelésének igazolása
- Átadási dokumentáció összeállítása, aminek része a megvalósulási tervdokumentáció.

Megrendelő felhívja a figyelmet, hogy ajánlatadáskor a teljes ajánlati dokumentációt figyelembe kell venni annak minden mellékletével együtt!

1.3. ORGANIZÁCIÓS LEÍRÁS AZ ORSZÁGHÁZ XV. UDVAR HOMLOKZATAI FELÚJÍTÁSÁNAK KIVITELEZÉSI MUNKÁIHOZ

1.3.1. A felújítási munka ütemezése, szervezése

Az udvar felújításának kivitelezési munkáival igazodni kell a Steindl Imre Program keretében, az udvar térszintje alatt megvalósuló Országközi Múzeum kivitelezésének munkálataihoz. Ennek megfelelően az udvar homlokzat-felújítását két ütemben kell elvégezni, a következők szerint:

1.3.1.1. Az 1. ütem: Az udvar felújításának minden olyan munkálata ebben az ütemben kell, hogy elkészüljön, amit az udvar térszintjéről, valamint az udvaron épített állványról kell végezni, azaz: téglafelület tisztítása, kőfelület tisztítása, pirogránit felületek tisztítása. Főpárkány alatti felületeket érintő minden restaurátori munka, nyílászárók külső felújítása (1 db ablak gyártása), csatorna ejtőcsövek cseréje, száraz tűzivíz-vezeték bontása (a bontandó vezeték kiváltására tárgyi projekt keretén kívül készülő új vezeték elkészülte után, de legkésőbb 2012. szept. 30-ig), bádогоzási munkák, lakatos munkák, galambvédelemmel kapcsolatos feladatok, attika-csatorna járőrácseinak cseréje. Elektromos munkák, újragyártott falikarok elhelyezése, valamint a mérési jegyzőkönyvek dokumentálása után leszerelése és állagmegóvásra alkalmas csomagolásban átadása Megrendelőnek.

Az 1. ütem kötbérterhes határideje: 2012. október 31.

1.3.1.2. A 2. ütem: A második ütemre elsősorban a főpárkány fölötti munkák sorolódnak, annak is az a része, mely összefügg a cserélendő pirogránit elemek újragyártásával. Ennek oka, hogy előzetes piackutatás alapján feltételezhető, hogy az újragyártás időigénye hosszabb, mint az 1. ütemre szánt időkeret. A 2. ütemben kell tehát elvégezni minden olyan elemcserét, melyre az 1. ütem alatt nincs lehetőség. Az 1. ütem folyamatában egyeztetés tárgya, hogy a műhelyben restaurált/tisztított elemek visszahelyezése melyik ütembe sorolódjon. Fontos, hogy a 2. ütem alatt nincs lehetőség az udvar térszintjének semmilyen jellegű használatára. Így a munkákat függesztett állványzatról kell megoldani, az anyagok raktározását pedig más, később egyeztetett helyszínen lehet megoldani. A beépítendő elemek tetőre juttatása 60x60 cm-es méretig a padlástéren keresztül, affölötti mérettartományban ideiglenes csiga-állással, biztosító-vezető kötéllel egy kijelölt, udvari nyílászárón keresztül.

A 2. ütem kötbérterhes határideje: 2013. május 31.

Vállalkozó jogosult a 2. ütem feladatait az 1. ütemben elvégezni, ha ezt az újragyártás ütemezése lehetővé teszi. Az 1. ütem határideje ebben az esetben sem módosulhat!

1.3.2. A munkaterület helyszíni adottságai

1.3.2.1. Az udvar és közvetlen környezetének ismertetése

Az Országház udvarainak általános leírását ld. fent.

A XV. udvar az Országház két legnagyobb udvara közül az északi, mely a XVII. számú, északi bejárat díszlépcsőháza mögött helyezkedik el. Az udvar megközelítése a XV. kapun keresztül történik. Az udvar térszintje a XV. kapu előtti járdaszinthez képest ~90 cm-rel alacsonyabban van. Az udvar alaprajzi mérete ~32x17 m. Az udvarban utólag egy lapostetős, földszintes építmény épült, mely a közeljövőben várhatóan bontásra kerül ugyan, de tárgyi projekt idején még használatban lesz. Az építmény az udvari homlokzatoktól átlagosan 2,00 m távolságra van, kivéve az udvar északi homlokzatát valamint a keleti és nyugati homlokzatok északra eső ~6,00 m-es szakaszát, ahol az építmény a homlokzathoz „tapad” a földszinti ablakok alatti párkányig. Az udvar jelenleg folyamatos használatban van, részben a földszintes épületben elhelyezett szervezeti egységek mozgásának köszönhetően, részben az udvaron található dohányzásra kijelölt hely miatt, de a legfontosabb funkció, hogy az Országházi tűzoltók vonulási útvonala is az udvaron, a déli homlokzat mentén halad keresztül. A kivitelezés alatt a dohányzásra kijelölt hely kivételével minden más felsorolt funkció továbbra is biztosítandó!

Figyelembe kell venni állványépítéskor, hogy az udvaron található akna fedőlapok nyithatósága és az aknák tisztíthatósága mindvégig biztosított kell, hogy legyen!

Az udvarra néző helyiségek a felújítás alatt is használatban maradnak, így Vállalkozónak törekednie kell arra az Országgyűlés Hivatala Építészeti Osztályának együttműködésével, hogy a helyiségek használóit a lehető legkisebb mértékben zavarja az udvaron folyó munka. (Így pl. dízel kompresszor használata, vagy más légszennyezéssel járó tevékenység az udvaron belül nem folytatható)

1.3.2.2. A munkaterület használata

A munkaterület megközelítése napi rendszerességgel kizárólag az országház XIII. kapuján keresztül zajlik, ahol minden személy beléptetése, és szerszámok, anyagok beszállítása is történik. A XV. kapu előtti tér tárgyi projekt ideje alatt más vállalkozónak átadott munkaterület. A kapu 2012 szeptemberéig gépjárművel nem járható. Így a kapun keresztül beszállítandó nagyobb, ill. nagymennyiségű elemeket (pl. állvány) gépkocsival csak a kapu előtti területig lehet elhozni. A beszállításról az Országgyűlés Hivatala Építészeti Osztályával és a munkaterületen dolgozó kivitelezővel két munkanappal előre egyeztetni kell!

Gépkocsik behajtását hetente előzetesen levélben kérni kell a rendszám megadásával. Maga a behajtás a KRESZ szabályai szerint történhet.

Gépkocsik csak rakodás céljából állhatnak meg az Országház XIII. kapujánál (ill. speciális esetben a XV. kapunál), parkolás, várakozás nem lehetséges.

Az építési anyagok helyszínre történő szállításánál a Megrendelőhöz eljuttatott levélben 2 munkanappal előre kell jelezni a beszállítani kívánt anyag megnevezését, mennyiségét, kiszerezésének formáját, a gépjármű rendszámát, érkezésének idejét azért, hogy a Köztársasági Őrezred a szállítmány biztonsági átvizsgálására fel tudjon készülni. Tartályos cement, illetve habarcsanyag beszállítása nem lehetséges.

W U

A XV. udvaron deponálásra nincs lehetőség. Megvizsgálható az udvarba beépített építmény tetejének raktározásra való felhasználása (a tetőszigetelés teljes körű védelme mellett), de ez csak tartószerkezeti szakértő által készített szakvélemény alapján lehetséges. Ezen a területen fedett iroda-terület kialakítására is lehet mód.

Megvizsgálható még az udvar melletti, déli keresztfolyosó fölötti alacsony hajlású tetőn (a tetőhéjazat teljes körű védelme mellett) kialakítható esetleges munkaszint. A főpárkány fölötti szakasz restaurálandó elemeinek tárolása szükség esetén ezen a helyen is megoldható. (Ezen a felületen a podesztet úgy kell elkészíteni, hogy a száraz tűzvíz vezeték cseréjére lehetőség legyen. Ezt a podeszt építése előtt Megrendelővel egyeztetni kell!)

A Vállalkozó a kivitelezési munkára csak az indokolt mértékű területet zárhatja le és azt csak a szerződésben foglaltak teljesítésére használja fel. Az építendő állványzaton márkareklámot, hirdető berendezést, reklámhordozót nem helyezhet el.

Vállalkozó betartja az V. kerületi Belváros-Lipótvárosi Önkormányzat rendeletét, amely szerint munkanapokon 18.00 – 07.00 óráig, hétvégén, illetve ünnepnapokon (egész nap) zajos tevékenységgel járó munka, építkezés csak külön engedéllyel végezhető.

Az Országgházban zajló programokhoz a Vállalkozónak alkalmazkodnia kell. Ez bizonyos esetekben csak a zajos munka végzésére vonatkozó tiltást jelent, de ritkán előfordul, hogy az állványzat teljes elhagyása a követelmény (részletesen lásd még az 1.14 pontban).

A munkaterület kialakítását, berendezését a Vállalkozó tervezi meg és megrendelővel a megvalósítás előtt a tervet jóváhagyatja. A munkaterület be- és kijáratainál figyelmeztető táblákat kell elhelyezni. A munkaterületen csak a feltétlen szükséges, napi használatú eszközök, anyagok tárolhatóak. Az építési területen a rendről, tisztaságról folyamatosan gondoskodni szükséges.

A felújítási munka 1. ütemének befejezése után az érintett udvart használatra alkalmas állapotban kell visszaadni. A keletkező építési törmeléket a vonatkozó előírásoknak megfelelően kell kezelni és az erről keletkező nyilatkozatokat a műszaki átadás során át kell adni.

A munkaterület tisztántartásáról és rendjéről folyamatosan gondoskodni kell. Nemzeti ünnepek (március 15, augusztus 20, október 23.) és szombat-vasárnapi munkaszünet előtt a munkaterület csak rendezett, tiszta állapotban hagyható el.

Az Országgházban kijelölt munkaterületen Vállalkozó köteles gondoskodni róla, hogy dolgozói a hely méltóságának megfelelően végezzék munkájukat, viselkedésükkel se a házban folyó munkát, se az épület látogatóit ne zavarják.

1.3.2.3. Belépés – kilépés

A munkaterületre való bejutáshoz a vezetők és a dolgozók teljes névsorát a szükséges adatokkal és nyilatkozattal legkésőbb 3 héttel a munkakezdés előtt le kell adni. A névsor a következő adatokat tartalmazza: név, születési hely és idő, anyja neve, lakcím, személyi igazolvány szám. Ezeket az adatokat akkor is közölni kell, ha valaki alkalomszerűen, vagy rövid időre lép be a munkaterületre. Az épületbe, ezen belül a munkaterületre Megrendelő csak olyan személyek belépését biztosíthatja, akik fenti adataik ellenőrzéséhez hozzájárulnak, és büntetlen előéletűek.

Ne!-U

A belépési engedélyeket minden első és második félév végén meg kell újítani.

Pihenő és munkaszüneti napokra szervezett munkavégzésre az kap belépési engedélyt, akinek adatai az ellenőrzött névjegyzéken szerepelnek, és akiről szóló névsort Vállalkozó a munkavégzés előtt 3 nappal megrendelőhöz eljuttatta.

A Vállalkozó dolgozóit megkülönböztető munkaruhával, jelvényvel vagy kitűzővel köteles ellátni, amelyet a dolgozó a munka végzése során köteles viselni.

Minden az Országházba érkező anyagot, eszközt, tárgyat a Köztársasági Őrezred által elvégzendő biztonsági vizsgálat alá kell vonni. Műszaki cikket, leletári anyagot a vizsgálat után regisztráltatni is kell. Ezen anyagok kivételét a Megrendelőtől előzetesen írásban kell kérni, aki a regisztráció alapján kapujegyet állíttat ki. Műszaki berendezés, szerszám, leletári tárgy csak kapujegy alapján vihető ki a típus, gyári szám megadásával.

A munkaterület minimalizálása érdekében a területen csak 1-2 napi készlet tárolható. A folyamatos anyagbiztosítást meg kell oldani.

Az Országház zárt területén parkolási lehetőség nincs. Anyag, eszköz szállítás esetén a gépkocsi behajtási engedélyét 3 nappal előbb írásban meg kell kérni. A gépkocsinak a rakodás után a területet el kell hagynia.

1.3.2.4. Állványok

Az állványt a munka- és balesetvédelmi előírásokat betartva kell megépíteni. Az állvány kikötése csak fűgákban, a homlokzati elemek sérülése nélkül készíthető.

Az állvány elrendezési rajzát építés előtt az OGYH Építészeti Osztály felé be kell mutatni. Az állványt úgy kell megépíteni, hogy az udvarban található akna-fedőlapok a kivitelezési munka teljes ideje alatt szabadon nyithatóak legyenek!

A XV. udvar a kivitelezési munkák alatt is szerves része marad egyes országházi szervezeti egységek napi működésének. Így az udvar minden bejárata és az udvari földszintes építmény bejáratai között, valamint az udvar nyugati hosszfala mentén védőtetőt kell építeni! Az udvari földszintes épület bejáratai és az udvar bejáratai közti legrövidebb közlekedő útvonalat állványépítés ideje alatt is biztosítani kell!

A kivitelezés alatti munka-, baleset-, és értékvédelem szempontjából ki kell zárni annak a lehetőségét, hogy az udvart határoló helyiségekből illetéktelen személy az állványra, vagy az állványról illetéktelen személy a helyiségekbe jusson. A kivitelezési munkák megkezdése előtt a földszinti ajtók kivételével minden nyílászáró kilincset le kell szerelni!

A 2. ütemben építendő függesztett állvány tervei a kiviteli dokumentáció részét képezik, és Megrendelő által megbízott tervellenőr véleményezi, mely észrevételek a tervekre visszavezetendők!

1.3.2.5. Öltöző – mosdó

Öltöző – mosdó céljára Kivitelező konténerrel helyezhet el az Országház 38. sz. homlokzata előtt, az Országház külső homlokzati felújítását végző kivitelező munkaterületét megosztva, szervezációs terv szerint.

Opcionális lehetőségként figyelembe vehető, hogy a közeli Kossuth tér 16-17. sz. alagsorában öltözősi, mosdási lehetőség áll rendelkezésre. A helyiségeket Országgyűlés Hivatala az V. kerületi Önkormányzattól bérlő és a homlokzat felújítások jelenlegi kivitelezője üzemelteti. Vállalkozó a helyiségcsoport kijelölt részét a jelenlegi üzemeltetővel kötött külön albérleti megállapodás szerint használhatja.

Kel-C

1.3.2.6. Vízellátás, csatornázás

A felvonulási terület vízellátását az Országgház alagsorában, a „D”-„E” folyosón, 30 méteren belülről, $\frac{3}{4}$ ”-os, mérő órával ellátott nyomóvezetésekről lehet biztosítani. A kiépítés a Kivitelező feladata. A kivitelezés folyamán a fogyasztott vizet mérni kell, és a mérőóra állása alapján az átadás-átvételkor a Megrendelő Vállalkozó felé a fogyasztott vizet az aktuális hatósági ár alapján leszámllazza. A mérő állását az induláskor és befejezéskor az építési naplóban Vállalkozó és Megrendelő közösen rögzítik.

Az Országgház alagsorában elhelyezett elzárócsap leürítéséről Kivitelezőnek a fagyveszélyes időszakban gondoskodni kell.

A meglévő csatornarendszerbe semmilyen szennyező anyag, zagy nem kerülhet, ezért a munkálatok és főként a tisztítási munkák idejére azokat geotextíliával kell letakarni és a vízvezető vályú belsejét rendszeresen tisztítani kell, az ülepítőhordók rendszeres cseréjéről gondoskodni kell. A csapadékvíz lefolyását folyamatosan biztosítani kell. A lefolyók cseréjének idejére ideiglenes vezetékkel kell kiépíteni.

Amennyiben az érintett országgházi csatornaszakaszon dugulás keletkezne a Vállalkozó hibájából, úgy az elhárítás, tisztítás, esetleges javítás teljes költsége Vállalkozót terheli. A kivitelezési munkák megkezdése előtt az udvar csatornahálózatának állapotát fel kell mérni, és dokumentálni kell!

1.3.2.7. Elektromos energia ellátás

Elektromos energia vételezésére csatlakozási lehetőség van az Országgház alagsorában, 30 méteren belül, a következő feltételekkel:

- Az indulópont kapcsoló típusa NS 160, tehát a kapcsoló terhelhetősége illetve a védelmi egység névleges áramerőssége 160A. Ha a meglévőnél nagyobb áramerősségre van szükség, akkor az egész kapcsolót ki kell cserélni egy megfelelő teljesítményűre.
- Az esetleges cserék költségei Vállalkozót terhelik.
- Az elektromos energia-fogyasztás mérésére almérő kiépítése a Vállalkozó feladata, a mérőszekrény bekötésének és a mérőóra felszerelésének költségei a Vállalkozót terhelik. Az elektromos energiafogyasztást a Megrendelő Vállalkozó felé az aktuális hatósági áron számolja fel.
- Innen kezdve Vállalkozónak kell kiépíteni a tervezett felhasználáshoz méretezett tápkábelt az alagsorban a megrendelővel egyeztetett nyomvonalon.
- A munkaterületen egy fogadó-elosztó szekrényhez kell csatlakoztatni a tápkábelt. Az elosztót megfelelő áramvédő-kapcsolóval kell ellátni, illetve feszültségmentesítési lehetőséget kell biztosítani a munkaidőn kívüli időszakokra.

1.3.2.8. Energiavételezés feltételei

- Az energiaszolgáltatásra és a mérőóra beépítésére a Budapesti Elektromos Művekkel kell szerződést kötni Vállalkozónak, a felhasznált energia számlaköltsége a Vállalkozót terheli.
- A berendezés szabványosságára vonatkozó szerelési nyilatkozat megléte.
- Érintésvédelmi és szigetelés-ellenállási mérések elvégzése és minősítő irat készítése

és bemutatása.

1.3.2.9. Vállalkozó köteles

- A munkaterületen lévő közlekedési útvonalak világításának csatlakoztatására és üzemeltetésére főkapcsoló előtti áramkörrel.
- A munka befejezését követően naponta a munkaterületet áramtalanítani. Erre felelős személy(eket) kijelölni. A kapcsolásokat dokumentálni.
- Az egész berendezést Vállalkozó építi ki, kezeli, üzemelteti és tartja karban.
- A felújítás teljes befejezésekor a tápkábel bontása.

1.3.2.10. Őrzés

Megrendelő az építési területen elhelyezett tárgyakért, berendezésekért felelősséget nem vállal.

1.3.2.11. Balesetvédelem, tűzvédelem, kármegelőzés

Az Országházra vonatkozó biztonsági és munkarendi előírásokat, melyek a dokumentáció és a szerződés mellékletét képezik, a rendeleteken túlmenően be kell tartani.

A kivitelezési munkák végzése közben egy intézkedésre jogosult felelős vezetőnek állandóan a területen kell tartózkodnia, akivel Megrendelő kapcsolatban tarthat.

A munkaterületet úgy kell kialakítani, hogy a kivitelezés folyamán végig biztosítani lehessen a munkaterület balesetmentes gyalogos végigjárását a munkaterület teljes hosszában. A munkaterületet keresztben lezárni nem lehet.

A szűk munkaterület miatt, az állvány külső felületére műanyag védőhálót, egyes helyeken dróthálót is kell erősíteni, és azt a kivitelezés folyamán jó állapotban kell tartani.

Az állvány és a felvonók villámvédelmét meg kell oldani. Az épületen található száraz tűzivíz vezeték végén lévő csatlakozó megközelítését a tűzoltók számára minden időben biztosítani kell.

Az állványon dohányozni és tűzveszélyes tevékenységet végezni tilos, és ezt táblák kihelyezésével kell jelezni. A kivitelezési technológiából adódó tűzveszélyes tevékenység végzésére az engedélyt az építésvezető adhatja ki, de előzőleg a Megrendelő képviselőjével láttamoztatni kell. Megrendelő az Országközi Tűzoltóparancsnokságot az engedély másolatának megküldésével tájékoztatja.

Az épület belső tereinek védelméről a munkálatok közben gondoskodni kell. Amennyiben a belső helyiségekben kár keletkezik a külső felújítási munkák folytán (arra visszavezethetően), úgy a Vállalkozónak a keletkezett kárt szakszerűen ki kell javítania, illetve meg kell térítenie. Fokozott körültekintéssel kell eljárni a homlokzati nyílászárók bevédésekor illetve felül kell vizsgálni a tokszerkezet és a fal közti esetleges hézagokat illetve a kő párkányelemek hiányzó fugáit is.

Az épület védelmét szolgáló biztonságtechnikai berendezések és hálózat kiépítését és

Kulcs

működtetését a Köztársasági Őrezred végzi.

1.3.2.12. Munkaleállítások

Az Országgházban zajló programokhoz a Vállalkozónak alkalmazkodnia kell. Ez bizonyos esetekben csak a zajos munka végzésére vonatkozó tiltást jelent, de ritkán előfordul, hogy az állványzat teljes elhagyása a követelmény. Vállalkozó az építési területet csak úgy hagyhatja el, hogy előtte meggyőződött az elektromos hálózat áramtalanításáról illetve arról, hogy szélsőséges időjárási körülmények között sem keletkezhet veszélyhelyzet a magára hagyott építési területen.

Megrendelő a programokhoz szükséges leállásokat általában hetente, kisebb részben 24 órával előre jelzi. Az ezek miatt szükségessé váló leállásokat Megrendelő nem téríti. Munkaleállítást csak a Megrendelő képviselője rendelhet el.

A munkák végzésére – az Országgház működésének jellegéből adódóan – egyes esetekben munkaidőn túl és munkaszüneti napokon is szükség lehet, ezen munkákért külön díjazás nem számolható fel. A munkákat úgy kell megszervezni, hogy az a lehető legkisebb mértékben zavarja a hivatali munkát.

Az Országgyűlés nyári ülészünete általában július 15. és szeptember 1. között, míg a téli ülészünet december 20. és január 30. között várható.

Az udvar felújítási munkáit érintő programok előre nem prognosztizálhatók.

1.3.2.13. Értesítések

A Megrendelő által a Vállalkozónak küldött értesítéseket írásban, postai úton ajánlott küldeményként a 1222 Budapest, Lócsei utca 13. címre, vagy telefaxon a 06-1-227-0698 telefax számra kell megküldeni.

A Vállalkozó által a Megrendelőnek küldött értesítéseket írásban, postai úton ajánlott küldeményként a Országgyűlés Hivatala, Műszaki Igazgatóság, 1055 Budapest, Kossuth tér 1-3. címre, vagy telefaxon a 06-1-441-4830 telefax számra kell megküldeni.

A postai küldemény a kézbesítés napján, a telefax üzenet pedig az adási nyugtán feltüntetett időpontban minősül kézbesítettnek.

1.3.2.14. Állagfelmérés

Kivitelezőnek a munka megkezdése előtt felmérést kell készítenie a csapadékvíz elvezető hálózat jelenlegi állapotáról és az udvar körül elhelyezkedő helyiségek állapotáról, melynek eredményét Megrendelő által is aláírt – szükség esetén fotódokumentációval ellátott - jegyzőkönyvben kell rögzíteni.

1.3.2.15. Nyílászárók felújítása

A nyílászárók felújítását a műszaki leírás alapján, a lapostetős épület tetején kialakított munkaterületen kell végezni, a helyiségek használóinak minél rövidebb ideig történő zavarása érdekében. A helyiségek ablakainak felújítását előre egyeztetni kell az ott dolgozókkal és az Őrséggel.

Me-U

1.3.2.16. Tetőszerkezetek, héjazatok, attika-csatorna

A tetőszerkezeteket, héjazatokat, attika-csatornát nem érinti a felújítás, ezért fokozottan vigyázni kell a védelmükre. A beázás veszélyt folyamatosan ki kell zárni. Az esetleges károk javításának költsége a Vállalkozót terheli. Az attikában található járőrácsokat cserélni kell. Az elbontott járőrácsokat át kell adni a Megrendelő képviselőjének.

A kivitelezés közben az esővíz elvezető rendszer védelmét szükség esetén ülepítővel kell ellátni, folyamatos tisztántartásáról gondoskodni kell. Az esetleges dugulást Vállalkozónak haladéktalanul el kell hárítania és értesítenie kell a megrendelő képviselőjét!

1.3.2.17. Szervezetek, hatóságok

- Budapest Főváros Kormányhivatala
Kulturális Örökségvédelmi Irodája
1014 Budapest, Szentháromság tér 6. II. em. 220. szoba
Tel: 224-5529

- V. kerületi Önkormányzat – Műszaki osztály
1051 Budapest, Erzsébet tér 4.

- Országház Tűzoltó parancsnoksága
1055 Budapest, Kossuth tér 1-3.
+36-1-441-4115

- Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség
1072 Budapest, Nagydíófa u. 10-12.
1/478-44-00

1.3.2.18. Hulladék, zagy kezelése

A kivitelezés, munkavégzés során keletkező hulladékok, törmelék - az építőipari tevékenységre vonatkozó jogszabályoknak, és a környezetvédelmi előírásoknak megfelelő - elszállítása és előírásoknak megfelelő kezelése a Vállalkozó kötelezettsége, e munkák költségét a vállalkozási díjnak tartalmaznia kell. A területen sített szállító konténer elhelyezésére nincs. Az őrséggel és a külső homlokzat-felújítás kivitelezőjével egyeztetve a XV. kapu előtt elhelyezhető konténer, azzal a feltétellel, hogy éjszakára a konténert el kell szállítani, illetve tűzoltó számára a beállási lehetőséget folyamatosan biztosítani kell!

A zagy kezelését a „Vízellátás, csatornázás” **(Hiba! A hivatkozási forrás nem található.)** pontban illetve a tervezői ismertetésben leírtak szerint kell végezni.

1.4. A FELÚJÍTÁSI MUNKÁK ÁLTALÁNOS ÉS MINŐSÉGI ELŐÍRÁSAI AZ ORSZÁGHÁZRA VONATKOZÓAN

1.4.1. Általánosságban

A helyreállítási munkaterületeken illetve állványokon csak olyan személyek tartózkodhatnak, akik az Országgyűlés Műszaki Igazgatósága és Őrségparancsnoksága által kiadott hivatalos és érvényes belépési engedéllyel rendelkeznek. Az igazolás kiadásának előfeltétele, hogy a

11-11

dolgozó olyan múlttal rendelkezzen, ami alapján erkölcsi bizonyítványt kaphatna. Idegenek ezeken a területeken nem tartózkodhatnak.

Az Országházban rendeltetésénél fogva, fogadások, kitüntetések, tárgyalások történnek. Ha a zajos munka végzése ezeket zavarná, a Megrendelő elrendelheti a folyamatos munkák meghatározott időre való szünetelését.

A kivitelezés során a munkavédelmi előírások betartása a Vállalkozó feladata. A biztonságtechnikai, munkavédelmi, villámvédelmi, épületvédelmi, forgalomtechnikai és tűzrendészeti rendelkezések betartása, a Vállalkozó által használt épületekre és területekre is kiterjed és ezeket köteles az alvállalkozóival betartatni, ugyanez vonatkozik a Megrendelő által a szerződéskötés előtt átadandó országközi munkavédelmi munkarendi és tűzvédelmi szabályzatra is.

Az átadott munkaterületet Vállalkozó köteles tisztán és karbantartani. A munkaterületet Vállalkozó jegyzőkönyvileg veszi át a munka megkezdése előtt a jegyzőkönyvben rögzített állapotban.

A kivitelezési munka befejezése után a munkahelyet és a kijelölt felvonulási területeket tisztán, rendeltetészerű használatra alkalmas állapotban köteles a Vállalkozó az építetőnek átadni.

A munkaterületen (pl. a tetőkön) levő csapadékvíz lefolyókat Vállalkozó köteles megvédeni a dugulástól, elszennyeződéstől, ha ez mégis bekövetkezik, akkor haladéktalanul gondoskodik a javításról és viseli az abból eredő károk javításának költségeit.

Vállalkozó köteles nemcsak az általa felújított felületeket, hanem a csatlakozó homlokzatokat, felületeket, továbbá az érintett belső felületeket (Pl. átázás, rázkódás) sérülés ellen megfelelően megvédeni. Ha a Vállalkozó részéről mulasztás történik, teljes mértékben téríteni köteles a munkája folyamán a tetőzeten, valamint az épület egyéb részein előálló esetleges károk helyreállítását.

Köteles a Vállalkozó az állványon végzett munkájából származó törmelékét gondosan naponta összetakarítani és leszállítani, egyben ügyelni arra, hogy a közlekedők testi épsége veszélynek kitéve ne legyen. Figyelmeztető táblák elhelyezését a munkavédelmi előírásoknak megfelelően a Vállalkozó köteles elhelyezni.

A bontásnál és faragásnál ügyelni kell arra, hogy a keletkező szilánkok ne hulljanak sem az állványok alsó részeire, sem a meglévő kőpárkányokra és díszítményekre, sem az ablakok üvegezéseiibe, sem pedig a térszintre, s hogy a már elhelyezett új elemekben és asztalos munkánál kárt ne tegyenek. A faragás/tisztítás megkezdése előtt az ablaknyílásokat vállalkozó köteles megvédeni a helyiségekbe behúzódó portól, illetve az üvegfelületeket és a faszerkezeteket a sérüléstől. Az esetleges sérülésekért, üvegtörésekért a Vállalkozó anyagilag felelős. A keletkező törmelékét pedig naponta az állványról köteles eltakarítani és azt a felvonulási területről pedig időszakosan elfuvaroztatni, hogy nagyobb mennyiség ne gyűljön össze.

A Vállalkozó köteles ügyelni arra, hogy alkalmazottai és alvállalkozói a csatlakozó felületeket

Ka-11

vagy más vállalkozó munkáit meg ne rongálják, be ne szennyezzék. Az okozott kárt a Megrendelő a Vállalkozó költségén helyreállítani jogosult.

A teljesítés során kizárólag a 3/2003 (I.25.) BM-GKM-KvVM együttes rendeletben meghatározottaknak megfelelő termékek építhetők be. Kötelező alkalmassági időt a 11/1985. (VI.22.) ÉVM-IpM-KM-MÉM-BkM számú együttes rendelet határozza meg.

1.4.2. Állványok

Vállalkozó a szerződés teljesítéséhez szükséges valamennyi állványzatot és segédszerkezeteket a jogszabályokban előírtak szerinti kialakítással, statikai számítások és tervek alapján köteles elkészíteni. Az állványok és segédszerkezetek terveit a tervezői nyilatkozatokkal együtt be kell mutatni a Megrendelőnek. Csak a megrendelői jóváhagyás után kezdődhet meg az állványozás. A szükséges hatósági engedélyek megszerzése Vállalkozó kötelezettsége.

Az állványok és egyéb segédszerkezetek megépítésével Vállalkozó nem veszélyeztetheti, nem károsíthatja az Országház felújítással nem érintett részeit, illetve a folyamatos üzemvitelt.

A tűzvédelmi előírásokat, rendelkezéseket köteles a Vállalkozó dolgozóival a legszigorúbban betartatni. A tűzvédelmi előírások betartását az Megrendelő saját tűzörségével ellenőrizteti. A szükséges tűzbiztonsági, villámvédelmi felszerelések beszerzése és óvintézkedések megtétele a Vállalkozó kötelessége.

Az épület villámvédelmi rendszerének megbontása esetén Vállalkozó gondoskodik az ideiglenes villámvédelemről, a munka befejeztével pedig az eredeti állapot helyreállításáról.

Az állványozás készítésénél ügyelni kell arra, hogy az állva maradó (megmaradó) kövek ne sérüljenek. Az esetleges károkért a Vállalkozó felelős.

A munka végrehajtásánál mindenben az érvényben lévő szabványelőírások az érvényesek. Az állványszintek teherbírását fel kell tüntetni és külön jelezni, ha eltérő teherbírású.

1.4.3. Homlokzati bontások

Az érintett homlokzat jelenlegi állapotáról fényképdokumentációt és videofelvételeket kell készíteni, ez kiterjed az állvány nélküli állapotra és az állványról készült felvételekre egyaránt. Megrendelő csak ezek átadása, felülvizsgálata után ad engedélyt a bontás megkezdésére.

A bontás folyamatáról is fényképdokumentációt készít Vállalkozó, amely tartalmazza a bontási folyamat fontosabb részleteit. Ezt a dokumentációt Vállalkozó a megvalósulási tervekhez csatolja (nyomtatott és digitális formában).

Bontás csakis tervezői (statikus) bejegyzés vagy szakvélemény és a Megrendelő írásbeli engedélye alapján kezdhető meg. Vállalkozó a generáltervezésen belül erről is köteles gondoskodni.

A bontási munka megkezdésének feltétele, hogy Vállalkozó a homlokzat nyílászáróit megfelelő módon megvédje. a védelemnek egyrészt kívülről kell a nyílászárók épségét védeni, másrészt a belső terek pormentességét is biztosítani kell.

A bontási munka kellő óvatossággal olyan módon végzendő, hogy törmelék hullások semmiképpen elő ne fordulhassanak. Az esetleges okozott károkért a felelősség a Vállalkozót terheli.

A Megrendelő által megbízott szakrestaurátor ellenőr által Vállalkozó számára mintának kijelölt elemeket köteles a Vállalkozó a legnagyobb óvatossággal lebontani, megfelelő jelzéssel és számmal ellátni, leszállítani úgy, hogy azok semmi esetre meg ne sérüljenek. A figurális és ornamentális díszítéseket tartalmazó elemeket Vállalkozó a bontás után Megrendelőnek átadja. Minta céljára elszállított elemeket, gipszmintákat az új elem elkészülte után visszaszállítja, és szintén átadja.

1.4.4. Felület tisztítás

A homlokzatok tisztítása műemlékvédelmi okokból kizárólag a JOS-féle vizes, adalékanyagot tartalmazó tisztítás alkalmazható – próbatisztítás után. A tisztítás során be kell tartani a restaurátor szakértő által előírtakat.

A tisztítás során Vállalkozónak gondoskodnia kell mind a nyílászárók, mind az egyéb homlokzati elemek védelméről. A tisztítás során eltávolított szennyeződések és leváló kódarabok valamint a használt adalékanyag nem kerülhet a lefolyórendszerbe.

Az épület bejáratai környezetében végzett tisztítást úgy kell végezni, hogy az az épület megközelítését ne zavarja.

1.4.5. Hydrofobizálás

Az felújított felületeket az építési nedvesség megfelelő mértékű távozása után Vállalkozó hydrofobizálja.

A restaurátori tervnek megfelelő, felhasznált hydrofobizáló anyag megfelelőségi bizonyítványát és technológiai leírását Vállalkozó a munka megkezdése előtt átadja Megrendelőnek.

A hydrofobizáló anyag a homlokzat-felületen elszíneződést, foltosodást nem okozhat. Erre vonatkozóan Vállalkozó próbafelületeket készít, amelyek közül Tervező és Megrendelő választja ki a megfelelőt.

Az ablakok fa és tokszerkezetét Vállalkozó a munkavégzés idejére megfelelően megvédi. A vegyszer vegyi anyagai a környezetben lévő szerkezetekben károsodást nem okozhatnak.

Az alkalmazott vegyi anyagokra vonatkozó egészség- és tűzvédelmi előírásokat Vállalkozó betartja.

A munka megkezdéséhez Megrendelő írásbeli engedélyre szükséges.

1.4.6. Minőségi követelmények

Tisztítás

Általános (elvi) feltételek:

- Végeredmény tekintetében a homlokzatok tisztítás után egységesen tiszta, esztétikailag kellemes összképet mutassanak, de ne legyen túltisztított jellegük.
- Vegyszermentes módszer alkalmazható.
- A téglá és a kerámia eredeti felületeinek (un. „égetési bőrnek”) nem szabad sérülnie, mert a felsértett, „túltisztított” felületek könnyebben, gyorsabban szennyeződnek el és nehezebben is tisztíthatók a későbbiek során.
- A lehető legkisebb mennyiségű víz használatával történjen a tisztítás, hogy ne áztassa le a homlokzatokat.
- Környezetbarát legyen.
- Az előírt próbatisztítások elvégzésével, azok eredményeit figyelembe véve kell eldönteni a nedves szemcseszórásos tisztítási technológia (JOS) alkalmazásának részleteiről. (víz-szemcse arány, nyomás, stb.)
- Opcionális tisztítási technológia: lézeres felület-tisztítás

Tégla felületek restaurálása:

A kisebb, formailag szemre hiányzó részek restaurátori módszerrel (az eredeti elem megtartásával, csak a hiányzó rész pótlásával) történő kiegészítése; és indokolt az 50%-ban hiányos téglaelemek kiváltása újragyártottak betétezésével.

Az évtizedek során, a téglafelületeken keletkezett karcok, apró felületi hiányok kiegészítése, „eltüntetése”, megfelelően kíméletes tisztítási eljárás alkalmazása esetén, nem szükséges.

A téglajavításhoz javasolt anyagok:

- Remmers téglajavító habarcs (eredeti minta alapján megrendelt, szakrestaurátor által jóváhagyott minőségű készhabarcs.
- Oxidok, megfelelő színű és szemszerkezetű homok, ill. adalékanyagok adagolásával a megmunkálandó felület színéhez, minőségéhez igazított románcement.

A kiegészítések felrakásánál megfelelő méretű rozsdamentes fém vagy műanyag csapot kell alkalmazni!

A pártázaton található pirogránit elemek (Pirogránit felületeken) restaurálása:

I.) A homlokzaton biztonságosan tartó (rögzülő), de sérült állapotú elemek helyszíni javítása a repedések rögzítésével (figyelembe véve a kapcsolódó statikai véleményt!), a hiányzó részletek restaurátori módszerekkel történő kiegészítésével.

II.) Raktárban tárolt pirogránit elemek: Az életveszélyességük miatt lebontott és jelenleg az Országház padlásán kialakított pirogránit raktárban tárolt, sérült eredeti, de még restaurátori módszerekkel megmenthető elemek helyreállítása.

III.) Az újragyártott elemek előírtak szerinti beépítése, statikus felügyelete mellett.

A pirogránit elemek kiegészítéséhez javasolt anyagok:

- Remmers restauráló habarcs

Ne!-U!

- Románcement, a kiegészítendő kerámia szemszerkezetéhez, felületi minőségéhez kompatibilis adalékanyagokkal megfelelően módosítva
- Monulit restauráló habarcs

A színezett felületek retusálása

A kiegészítő anyaggal kompatibilis, szilikát festékrendszer alkalmazásával

A festett mintadarabot Budapest Főváros Kormányhivatala, Kulturális Örökségvédelmi Irodája ügyintézőjének és a Megrendelő által megbízott szakrestaurátor ellenőrnek jóvá kell hagynia, addig a többi elem festése nem kezdhető meg!

Általános minőségi irányelvek:

- Restaurálási munka csak a téglá- és kerámia felületek, valamint az önálló elemek tisztítása után kezdhető meg-
- A konkrét pótlások kivitelezésének megkezdése előtt a felhasználni kívánt anyagból elkészített próbadarabot be kell mutatni Budapest Főváros Kormányhivatala, Kulturális Örökségvédelmi Irodája ügyintézőjének és a Megrendelő által megbízott szakrestaurátor ellenőrnek jóváhagyásra. Az ő jóváhagyásuk hiányában a pótlási munkát nem lehet megkezdeni!
- A kiegészítéseket minden esetben rozsdamentes fém csapolás beiktatásával kell kialakítani. Ez különösen vonatkozik a homlokzatok extrém légköri viszonyoknak (pl. erős széllesek az északi; tűző nap a déli oldalon) kitett kerámia felületeinek kiegészítéseire (pl. párkányzati elemek és a homlokzat felületéből kiemelkedő betételek).

Újragyártott pirogránit elemek

A jelenleg is hiányzó, és a cserére ítélt elemek pótlására az eredeti technológiával megegyező módon („begyúrással”), minimális mérettűrési határral kell elkészíteni a nyertes pályázóval az új pirogránit pótelemeket. Az általánosan előírt és elfogadott mérettűrési szabványok szoros beépítés esetén nem elégségesek. A gyártóval folyamatosan egyeztetni kell, hogy az esetleges milliméteres eltérésekből ne keletkezessenek centiméteres, a beépíthetőséget lehetetlenné tevő, méretkülönbségek!

Elem beépítéseknél

az elbontott és újragyártott kerámiák visszaépítését statikussal előzetesen egyeztetett rögzítési technológiával kell végezni, különös tekintettel a lehetséges új beépítésű rozsdamentes vasalatokra!

Felületvédelem

Az óvatos és kellő technológiai fegyelemmel, odafigyeléssel végzett tisztítás eredménye az épületburkolat kialakításakor adott felületminőség lehet, leszámítva természetesen az időközben rajta mechanikusan keletkezett humanoid fizikális sérüléseket (pl. bekaristoltnév- emlékek) és az eredeti gyártástechnológiai anyaghibák javítást nem igénylő nyomait.

Mivel a mai környezeti és légköri viszonyok sokkal inkább megterhelik építményeinket, mint keletkezésük idején, ezért igyekszünk védeni őket és megelőző kezelésekkel reméljük meghosszabbítani élettartamukat.

A restaurátori terv alapján el kell végezni a felület hydrofóbizálását (részben, vagy egészben). Javasolt a paszta formulájú hydrofóbizálószer alkalmazása.

1.5. ALKALMAZANDÓ JOGSZABÁLYOK

- 2011. évi CVIII. törvény a közbeszerzésekről,
- 2000. évi LXXX. törvény az építkezéssel kapcsolatos biztonsági és egészségügyi kérdésekről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1988. évi 75. ülészakán elfogadott 167. számú Egyezmény kihirdetéséről,
- 2000. évi LXXV. törvény a munkavállalók biztonságáról, egészségéről és a munkakörnyezetről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1981. évi 67. ülészakán elfogadott 155. számú Egyezmény kihirdetéséről,
- az 1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről,
- 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet az építőipari kivitelezési tevékenységről,
- 291/2007. (X. 31.) Korm. Rendelet az építésfelügyeleti tevékenységről,
- 45/2004. (VII. 26.) BM-KvVM együttes rendelet az építési és bontási hulladék kezelésének részletes szabályairól,
- 11/1985. (VI.22.) ÉVM-IpM-KM-MÉM-BkM számú együttes rendelet,
- 12/1988. (XII. 27.) ÉVM-IpM-KM-MÉM-KVM együttes rendelet
- 1959. évi IV. törvény (Ptk.) vonatkozó rendelkezései,
- 1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről,
- 3/2003 (I.25.) BM-GKM-KvVM együttes rendelet az építési termékek műszaki követelményeinek, megfelelőség igazolásának, valamint forgalomba hozatalának és felhasználásának részletes szabályairól.
- Egyéb vonatkozó magyar jogszabályok

Mele